

2. Zapasko Ya. Ukrainska rukopysna knyha. Lviv : Svit, 1995. 478 s.
3. Kovalchuk H. I. Knyhozhnavchi doslidzhennia yak osnova ekspertyzy knyzhkovykh pam'iatok. Nauk. pr. Nats. b-ky im. V. I. Vernadskoho NAN Ukrainy. Kyiv, 2021. Vyp. 62. S. 396-406.
4. Peresopnytske Yevanheliie [Elektronnyi resurs]. Elektronna biblioteka Ukrainy : [sait]. Rezhym dostupu: <http://uateka.com/uk/article/society/heritage/1234>. Nazva z ekranu.
5. Polovynchak Yu., Kushakova-Kostryska N. Natsionalna identychnist v informatsiinu dobu: evoliutsiia pohliadiv v ukrainskomu vymiri problemy. Nauk. pr. Nats. b-ky im. V. I. Vernadskoho NAN Ukrainy. Kyiv, 2023. Vyp. 69. S. 9-25.
6. Tymoshyk M. Istoriia vydavnychoi spravy : pidruchnyk. Vyd. 2-he, vypr. Kyiv : Nasha kultura i nauka, 2007. 496 s.
7. Frys V. Istoriia kyrylychnoi rukopysnoi knyhy v Ukraini [monohrafiia]; Lviv. nats. un-t im. I. Franka, Nauk. b-ka. Lviv, 2003. 188 s.
8. Shapoval A. I. Lystuvannia O. Nazarevskoho z V. Perettsom v ramkakh diialnosti Komisii davnoho ukrainskoho pysmenstva. Rukopysna ta knyzhkova spadshchyna Ukrainy. Kyiv, 2023. Vyp. 31. S. 178-201.

UDC 002.2:72/77(477)

HISTORIOGRAPHY OF RESEARCH ON THE UKRAINIAN BOOK AS A CULTURAL PHENOMENON OF ITS ERA

Yuliia LEUS – Candidate for the Degree of Bachelor of Arts
Specialty B12 «Cultural Studies»

Maryna SHATROVA – Candidate of Historical Sciences, ssistant Professor,
Rivne State University of the Humanities, Rivne

Purpose of the Study. The aim of this work is to investigate the role of the Ukrainian manuscript book in the formation and development of national cultural identity at all stages of its evolution.

This scholarly inquiry seeks to identify and substantiate the fact that the Ukrainian manuscript book has been a significant instrument in preserving national cultural memory.

Research Methodology. Eight key works on the research topic were examined, including individual publications, articles from scholarly journals and serial editions, as well as materials from conference proceedings.

The history of the manuscript book has developed in close interconnection with studies in the history of Ukrainian culture, language and literature, and church history.

These disciplines have not only enriched Ukrainian cultural studies but have also complemented its methodology, primarily through chronological, paleographic, and comparative-historical methods.

Results. This article presents a historiographical review of research on the Ukrainian manuscript book from the mid-9th to the 16th century. It highlights the history of the formation and development of the Ukrainian manuscript book as a segment of the cultural phenomenon of the period. The analyzed studies illustrate the evolution of the Ukrainian book and its impact on preserving national cultural identity.

Novelty. This article attempts a comprehensive study of the Ukrainian book as a fundamental basis for preserving national cultural memory and Ukrainian identity, viewed through the prism of its historical development and exemplified by contemporary sociocultural the Rivne Regional Universal Scientific Library. Revealing its impact on modern society will help develop new ways to engage users and visitors with the library as a communication platform for preserving Ukrainian traditions.

Practical Significance. The results of this research can be used in the preparation of seminar, laboratory, and practical classes to develop relevant professional competencies within the «Cultural Studies» educational programme.

Key words: Ukrainian book, historiography, history of manuscript book.

Стаття отримана 24.09. 2025

Стаття прийнята 27.10. 2025

Опублікована 26.12. 2025

УДК 477.329.11

НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ І КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ НАРОДІВ

Адріана ДЕМКОВЕЦЬ – здобувачка освітнього ступеня «Бакалавр», спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

<https://orcid.org/0009-0002-8036-3014>

doi

Demkovets@icloud.com

Стаття присвячена теоретичним основам визначення місця та ролі національної культури в умовах глобальних викликів і культурної взаємодії народів, де акцент робиться на її функціях як захисного механізму ідентичності, інструменту толерантності та адаптивного ресурсу для протидії уніфікації через гібридні форми

© Демковець А., 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

та цифровізацію. Автор аналізує вплив глобалізації на традиції як фактор трансформацій, роль культури в економічних процесах і корпоративному менеджменті, духовний захист особистості та деконфліктизацію через патріотичні наративи, символи як обереги та перспективи інтеграції в європейський дискурс, пропонуючи рекомендації для культурної політики України, орієнтованої на сталість і діалог.

Ключові слова: національна культура, глобальні виклики, культурна взаємодія, ідентичність, глобалізація, деконфліктизація, цифровізація, толерантність, гібридні форми, економічна інтеграція.

У сучасному світі, де глобальні процеси, такі як швидкий розвиток технологій і економічна інтеграція, постійно впливають на повсякденне життя людей з різних країн і континентів, національна культура набуває особливого значення як стабільний елемент ідентичності, що допомагає суспільствам протистояти викликам уніфікації та культурної гомогенізації. Ця тема особливо актуальна для України, де національна культура слугує не тільки спадщиною минулого, але й інструментом для збереження єдності в умовах міжнародної взаємодії, сприяючи формуванню толерантного суспільства та економічного партнерства з іншими народами.

Постановка проблеми. Проблема полягає в тому, що глобальні виклики, такі як культурна глобалізація та економічні трансформації, часто призводять до послаблення національних традицій, роблячи їх маргінальними в умовах масової уніфікації та втрати локальної ідентичності серед молоді. Це створює розрив між потребою в збереженні культурної спадщини та тиском на неї з боку домінуючих світових трендів, що ускладнює взаємодію народів і може призвести до конфліктів через непорозуміння. Необхідно знайти баланс, де національна культура стає мостом для діалогу, але без чіткої теоретичної бази це залишається фрагментарним процесом.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування місця та ролі національної культури в умовах глобальних викликів і культурної взаємодії народів через аналіз її функцій як захисного механізму та інструменту інтеграції.

Аналіз останніх досліджень. Питання місця та ролі національної культури в глобальних умовах активно досліджується вітчизняними авторами, які поєднують філософські, соціологічні та культурологічні підходи для осмислення викликів. Н. Демиденко аналізує глобалізацію як фактор трансформації національної культури, акцентуючи на викликах сьогодення та необхідності адаптації [1]. М. Лабач розглядає рідну культуру як духовний захист особистості в епосі глобалізації, підкреслюючи її роль у формуванні стійкості [2]. С. Лозниця вивчає соціокультурні трансформації, фокусуючись на приматі публічності в добу глобалізації [3]. Ці праці створюють основу для синтезу, дозволяючи пов'язати національні традиції з глобальними процесами.

Виклад матеріалу дослідження. Національна культура в умовах глобалізації відіграє ключову роль як стабільний елемент ідентичності, що допомагає суспільствам протистояти уніфікації та втраті унікальності, перетворюючи традиції на інструмент для збереження колективної пам'яті серед поколінь. Н. Демиденко зазначає, що глобалізація створює нові виклики для національних культур, де домінуючі світові тренди загрожують локальним традиціям, але, водночас, відкривають можливості для діалогу через адаптацію [1; 343].

У такому контексті культура стає не статичним артефактом, а динамічним процесом, де народні звичаї інтегруються з глобальними практиками, наприклад, через цифрові платформи для поширення фольклору. Це дозволяє народам не лише зберігати свою сутність, але й збагачувати взаємодію з іншими, роблячи національну культуру мостом для толерантності. Соціокультурні трансформації, розглянуті і С. Лозницею, показують як публічність у глобальному світі посилює роль культури як публічного дискурсу, де національні наративи стають частиною міжнародного обміну [3; 19].

Таким чином, національна культура не зникає, а еволюціонує, перетворюючись на фактор стійкості в мінливому світі.

Глобальні економічні процеси впливають на національну культуру, роблячи її частиною ширшого соціокультурного контексту, де традиції адаптуються до ринкових реалій, але зберігають свою унікальність як елемент конкурентоспроможності народів. Ю. Панкова підкреслює, що глобальні економічні трансформації призводять до соціокультурних змін, де національна культура стає інструментом для формування корпоративних практик і міжнародних відносин, дозволяючи країнам зберігати ідентичність у бізнес-середовищі [4; 74].

Наприклад, у корпоративному менеджменті, як зазначає М. А. Khan, національні культури формують унікальні моделі управління, де традиції впливають на рішення, роблячи компанії більш адаптивними до локальних ринків у глобальному масштабі [10; 197].

Це показує як культура не конфліктує з глобалізацією, а доповнює її, перетворюючи національні особливості на перевагу в економічних взаємодіях. Л. Рижак додає, що майбутнє

національних культур у глобальну епоху залежить від їхньої здатності до діалогу, де унікальність стає ресурсом для збагачення світового культурного фонду [6; 28–29]. Отже, роль національної культури полягає в балансі між збереженням і обміном, що сприяє гармонійній взаємодії народів.

Національна культура слугує духовним захистом особистості в епосі глобалізації, надаючи інструменти для формування внутрішньої стійкості та моральних орієнтирів серед індивідів, що стикаються з культурними впливами з усього світу. М. Лабач аргументує, що рідна культура діє як щит, де традиції, фольклор і звичаї допомагають особистості протистояти асиміляції, формуючи почуття приналежності та самоповаги в умовах масової культури [2; 115].

У глобальному світі, де домінуючі тренди загрожують локальним цінностям, національна культура стає джерелом сили, дозволяючи людям інтегрувати зовнішні впливи без втрати сутності, наприклад, через адаптацію традиційних свят до сучасних форматів. Л. Сорочук додає, що роль культури в деконфліктизації полягає в її здатності знімати напругу через спільні наративи, де національні традиції стають основою для мирного діалогу між народами [8; 129].

Це особливо важливо для української культури, де фольклорні мотиви слугують оберегами для психологічної стійкості. Таким чином, культура не тільки захищає, але й збагачує особистість, роблячи її готовою до глобальної взаємодії.

Культурна взаємодія народів у глобальних умовах залежить від ролі національних традицій як каталізатора толерантності, де унікальність кожної культури стає внеском у спільний світовий дискурс, перетворюючи потенційні конфлікти на можливості для збагачення. М. А. Khan у своєму аналізі чотирьох країн показує як національні культури формують корпоративні моделі, де відмінності не перешкоджають, а посилюють ефективність міжнародних команд через взаємне навчання [10; 198]. У подібний спосіб, як зазначає В. Messner, національні культури впливають на поведінку в кризах, наприклад, під час глобальних подій, де колективізм чи індивідуалізм визначають реакції, роблячи взаємодію ключем до спільних рішень [11; 235].

Л. Рижак прогнозує, що в глобальну епоху національні культури виживуть через діалог, де обмін елементами, як музика чи кухня, створює гібридні форми, що збагачують усіх учасників. С. Лозниця підкреслює примат публічності, де національні наративи стають частиною глобального медіа-дискурсу, сприяючи взаєморозумінню [3; 20].

Отже, роль національної культури в цій взаємодії полягає в її здатності будувати мости, перетворюючи різноманітність на силу. В умовах глобальних викликів, пов'язаних із культурними трансформаціями, національна культура набуває функції збереження ідентичності через публічні практики, де традиції стають інструментом для протидії уніфікації та формування спільного простору для народів. Ю. Панкова зазначає, що соціокультурні аспекти глобальних процесів роблять культуру ареною змін, де національні елементи адаптуються до економічних реалій, наприклад, через туризм, що приносить доходи та поширює традиції [4; 75].

Таким чином, культура стає активним гравцем у взаємодії, де виклики перетворюються на можливості для зростання. Національна культура в умовах глобальних викликів, включаючи економічні та соціальні трансформації, слугує інструментом для формування стійкості суспільства, де традиції стають основою для адаптації до нових реалій без втрати автентичності. Н. Демиденко описує глобалізацію як процес, що ставить перед національними культурами питання виживання, але пропонує шляхи через інтеграцію світових трендів у локальні практики [1; 343].

Ю. Панкова додає, що економічні процеси впливають на культуру, роблячи її частиною глобального ринку, де національні продукти, як ремесла, стають експортом ідентичності [4; 76].

М. Лабач підкреслює духовний захист, де культура допомагає особистості орієнтуватися в хаосі глобалізації [2; 116]. Отже, культура не пасивно реагує, а активно формує простір для взаємодії народів. Культурна взаємодія народів посилюється через роль національних традицій у формуванні толерантності, де відмінності стають джерелом збагачення, а не конфлікту, перетворюючи глобальні виклики на платформу для діалогу.

М. А. Khan аналізує як культури чотирьох країн формують менеджмент, де взаємодія робить команди сильнішими через культурний обмін [10; 201]. В. Messner показує як національні особливості впливають на реакції в кризах, де колективні традиції допомагають у спільних діях [11; 236–237].

Утілення ідей патріотизму, героїзму та незламності народу в національній культурі через взаємодію режисера, актора та глядача значно посилює роль культури в умовах глобальних викликів, де театральні та перформансні практики стають потужним інструментом для згуртування спільноти та встановлення діалогу з представниками інших народів. Л. Поряченко детально описує цей процес

як динамічну взаємодію, де патріотичні мотиви втілюються в сценічних образах, перетворюючи мистецтво на справжній оберіг для національної свідомості в умовах зовнішніх тисків [5; 156–157].

У глобальному контексті такі проекти дозволяють поширювати національні цінності через міжнародні фестивалі, де теми героїзму перетворюються на універсальні мотиви, що об'єднують аудиторію з різних культур. Н. Роман доповнює цей погляд, зазначаючи, що українська народна іграшка як символічний амулет слугує не лише талісманом для індивідуального захисту, але й елементом культурного обміну, що збагачує взаємодію з іншими народами [7; 166].

Г. Фесенко підкреслює важливість цифровізації в проектах культури пам'яті, де онлайн-платформи зберігають героїчні наративи, роблячи їх доступними для глобальної аудиторії та сприяючи толерантному діалогу [9; 220–221].

Отже, через мистецтво національна культура перетворюється на ефективний міст між народами, де патріотизм стає інструментом для спільного протистояння викликам глобалізації.

Національна культура, як оберіг у процесі культурної взаємодії народів, набуває особливого значення через використання символічних елементів, таких як народна іграшка, що несе в собі ідеї захисту, єдності та незламності в умовах глобальних трансформацій і зовнішніх впливів. Н. Роман аргументує, що така іграшка діє як талісман і амулет, допомагаючи не лише індивідуальним носіям культури протистояти викликам, але й слугуючи елементом обміну в міжнародному контексті, де традиційні символи збагачують діалог з іншими народами [7; 166–167].

Це тісно резонує з ідеями Л. Поряченко, де героїзм і патріотизм втілюються в театральних практиках, перетворюючи культурні символи на засоби для побудови толерантних зв'язків між спільнотами [5; 157]. М. Лабач доповнює цей аналіз, підкреслюючи, що народні символи надають духовний захист особистості, роблячи її стійкішою до глобальних культурних потоків і сприяючи гармонійній інтеграції [2; 117].

Л. Сорочук зазначає, що роль таких оберегів у деконфліктизації полягає в їхній здатності знімати напругу через універсальні цінності, де національні символи стають основою для мирного співіснування народів [8; 131].

Таким чином, символічні елементи національної культури перетворюються на потужні інструменти миру, де обмін традиціями посилює взаєморозуміння в глобальному масштабі.

Цифровізація культури пам'яті значно посилює роль національної культури в протистоянні глобальним викликам, де історичні проекти онлайн не тільки зберігають спадщину для майбутніх поколінь, але й перетворюють її на доступний ресурс для культурної взаємодії з представниками інших народів у всьому світі. Г. Фесенко описує ці проекти як дискурс цифровізації, де віртуальні архіви роблять пам'ять про героїчні події живою та доступною, дозволяючи глобальній аудиторії брати участь у рефлексії над національними наративів [9; 221–222].

Це доповнює аналіз Ю. Панкової, де економічні аспекти глобалізації інтегрують цифрову культуру в ринкові процеси, перетворюючи спадщину на експортний продукт ідентичності [4; 77].

М. А. Khan показує, як у корпоративному середовищі цифрові наративи національних культур впливають на міжнародне управління, роблячи команди більш адаптивними до різноманітності [10; 202].

Н. Демиденко додає, що адаптація до цифрових трендів є ключем до виживання національної культури в глобалізованому світі [1; 343].

Отже, цифровізація перетворює національну культуру на глобальний міст, де пам'ять стає інструментом для збагачення взаємодії між народами.

Роль національної культури в процесі деконфліктизації полягає в її унікальній здатності формувати спільні цінності та наративи, де традиції стають надійною основою для розвитку толерантності та мирного діалогу в умовах глобальних напруг і культурних конфліктів. Л. Сорочук аргументує, що національна культура ефективно знімає конфлікти через побудову єдиних наративів єдності, дозволяючи українству протистояти викликам і будувати мости з іншими народами [8; 131–132].

М. Лабач доповнює цей погляд, підкреслюючи, що культурні традиції надають особистості духовний захист, роблячи її стійкішою до зовнішніх впливів і сприяючи гармонійній інтеграції в глобальний контекст [2; 118].

С. Лозниця додає, що публічність у добу глобалізації посилює роль культури як видимого фактора трансформацій, де національні наративи стають частиною світового дискурсу [3; 23].

Таким чином, національна культура перетворюється на ключовий інструмент миру, де деконфліктизація стає природним результатом взаємодії народів.

Майбутнє національних культур у глобальну епоху безпосередньо залежить від їхньої успішної інтеграції в світові процеси, де унікальність кожної традиції перетворюється на цінний внесок у

культурну взаємодію народів і загальний світовий дискурс. Л. Рижак зазначає, що гібридні форми культурних практик стануть запорукою виживання національних традицій, дозволяючи їм еволюціонувати через обмін елементами з іншими народами [6; 32].

Ю. Панкова додає економічний вимір, де глобальні процеси роблять національну культуру частиною ринкових стратегій, перетворюючи традиції на конкурентні переваги [4; 78].

В. Messner показує, як національні особливості впливають на реакції суспільств у кризах, де культурні моделі допомагають у спільних діях і взаєморозумінні [11; 238].

Отже, інтеграція в глобальні процеси перетворює національну культуру на ключ до успішного майбутнього, де взаємодія народів збагачує всіх учасників.

Національна культура в корпоративному контексті суттєво впливає на глобальну культурну взаємодію, де традиційні цінності формують моделі управління для міжнародних команд і перетворюють відмінності на джерело ефективності в бізнес-процесах. М. А. Khan аналізує досвід чотирьох країн, де національні культури визначають корпоративні практики, роблячи компанії більш адаптивними до різноманітних ринків через культурний обмін [10; 203].

С. Лозниця додає, що трансформації в добу глобалізації роблять культуру публічним ресурсом для діалогу, де національні наративи стають видимими в корпоративному дискурсі [3; 24].

Таким чином, національна культура посилює економічні зв'язки, перетворюючи глобальні виклики на можливості для спільного процвітання.

Культурні трансформації в умовах глобалізації перетворюють національну культуру на публічний ресурс для культурної взаємодії народів, де традиції стають видимими елементами світового дискурсу і сприяють гармонійному обміну досвідом. С. Лозниця описує примат публічності як ключовий фактор, де національні наративи інтегруються в глобальні медіа-потоки, роблячи культуру інструментом для трансформацій [3; 25].

Отже, культурні трансформації збагачують взаємодію, роблячи національну культуру динамічним елементом глобального світу.

У контексті глобальних викликів 2025 року, де культурна взаємодія народів посилюється через міжнародні ініціативи, роль національної культури як інструменту стійкості та діалогу набуває нового значення, особливо в рамках форуму MONDIACULT 2025, організованого ЮНЕСКО, де акцент робиться на культурі як двигуні соціально-економічного розвитку, створенні робочих місць та соціальної згуртованості в постконфліктних суспільствах. Цей форум, що відбувся в жовтні 2025 р., підкреслив центральну роль культури як людського права, що сприяє формуванню ідентичності та резиліентності, де національні традиції інтегруються в глобальні політики для протидії уніфікації, як зазначається в доповідях ЮНЕСКО, де ЄС зробив внесок у просування культурного діалогу як засобу для вирішення глобальних проблем, таких як міграція та кліматичні зміни.

Таблиця 1.

Порівняльний аналіз ролі національної культури в глобальних викликах

Аспект глобального виклику	Роль національної культури	Приклад з України	Приклад з інших країн
Уніфікація та втрата ідентичності	Захист та збереження локальних традицій як основи резиліентності	Цифровізація фольклору для глобального поширення (проекти пам'яті)	Корпоративні моделі в Азії, де традиції формують менеджмент (Китай, Індія)
Економічна інтеграція	Адаптація традицій до ринків для конкурентоспроможності	Туризм через народні іграшки як обереги	Культурні хаби в ЄС для креативних індустрій (Німеччина, Франція)
Кризові реакції (міграція, пандемії)	Формування толерантності через наративи єдності	Деконфліктизація через патріотичні перформанси	Колективізм у Латинській Америці під час криз (Мексика, Бразилія)
Міжкультурний діалог	Міст для обміну через гібридні форми	Взаємодія в театрі для поширення героїзму	Інтеркультурний менеджмент у Європі (Фінляндія, Польща)

Висновок. Теоретичні основи місця та ролі національної культури в умовах глобальних викликів і культурної взаємодії народів базуються на її функціях як захисного механізму, інструменту толерантності та адаптивного ресурсу, де універсалії традицій еволюціонують у гібридні форми, перетворюючи загрози уніфікації на можливості для збагачення через діалог, цифризацію та економічну інтеграцію. Національна культура, як зазначають дослідники, не зникає під тиском

глобалізації, а стає мостом для народів, де патріотизм, символи та наративи слугують оберегами стійкості, сприяючи деконфліктизації та спільному розвитку в європейському та світовому контексті. Це дозволяє Україні зберегти ідентичність, перетворюючи виклики на фактори зростання креативних індустрій і соціальної гармонії, де взаємодія стає ключем до майбутнього.

Список використаної літератури

1. Демиденко Н. М. Глобалізація і національна культура: виклики сьогодення. *Традиційна культура в умовах глобалізації: нові виклики та світові тренди* : матеріали. наук.-практ. конф. із міжнар. участю, 18–19 верес. 2020 р. Харків : Друкарня «Мадрид», 2020. С. 343.
2. Лабач М. М. Рідна культура як духовний захист особистості в епосі глобалізації. *Вісник Львів. держ. ун-ту безпеки життєдіяльності*, 2019. № 20. С. 115–121.
3. Лозниця С. А. Соціокультурні трансформації в добу глобалізації: примат публічності. *Мультиверсум. Філософський альм.* 2021. Т. 1. Вип. 2 (174). С. 19–40.
4. Панкова Ю. М. Соціокультурні аспекти глобальних економічних процесів. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2018. Вип. 8. С. 74–79.
5. Поряченко Л. Втілення ідей патріотизму, героїзму, незламності народу у взаємодії режисера, актора, глядача. *Традиційна культура в умовах глобалізації: виклики війни* : матер. наук.-практ. конф. із міжнар. участю, 17–18 черв. 2022 р. Харків : ТОВ «Друкарня Мадрид», 2022. С. 156–158.
6. Рижак Л. Яким буде майбутнє національних культур у глобальну епоху? *Вісник Львів. ун-ту. Серія філософські науки*. 2019. Вип. 24. С. 28–35.
7. Роман Н. М. Українська народна іграшка як талісман, амулет та оберег в умовах війни. *Традиційна культура в умовах глобалізації: виклики війни* : матеріали. наук.-практ. конф. із міжнар. участю, 17–18 черв. 2022 р. Харків : ТОВ «Друкарня Мадрид», 2022. С. 166–168.
8. Сорочук Л. Роль національної культури у деконфліктизації українства. *Українознавчий альм.* 2020. Вип. 27. С. 129–133.
9. Фесенко Г. Г. Історичні проекти щодо культури пам'яті: дискурс цифровізації. *Традиційна культура в умовах глобалізації: виклики війни* : матер. наук.-практ. конф. із міжнар. участю, 17–18 черв. 2022 р. Харків : ТОВ «Друкарня Мадрид», 2022. С. 220–224.
10. Khan M. A. The role of national cultures in shaping the corporate management cultures: a four countries theoretical analysis. *Journal of Eastern European and Central Asian Research*. 2018. Vol. 5, iss. 2. P. 197–208.
11. Messner W. Effects of national culture on the extent of panic buying during the COVID-19 outbreak. *Journal of International Consumer Marketing*. 2021. Vol. 34, iss. 3. P. 235–254.

References

1. Demydenko N. M. Hlobalizatsiia i natsionalna kultura: vyklyky sohodennia. *Tradytiina kultura v umovakh hlobalizatsii: novi vyklyky ta svitovi trendy* : materialy. nauk.-prakt. konf. iz mizhnar. uchastiu, 18–19 veres. 2020 r. Kharkiv : Drukarnia «Madryd», 2020. S. 343.
2. Labach M. M. Ridna kultura yak dukhovnyi zakhyst osobystosti v eposi hlobalizatsii. *Visnyk Lviv. derzh. un-tu bezpeky zhyttiedialnosti*, 2019. № 20. S. 115–121.
3. Loznytsia S. A. Sotsiokulturni transformatsii v dobu hlobalizatsii: prymat publichnosti. *Multyversum. Filosofskyi alm.* 2021. T. 1. Vyp. 2 (174). S. 19–40.
4. Pankova Yu. M. Sotsiokulturni aspekty hlobalnykh ekonomichnykh protsesiv. *Visnyk KhNU im. V. N. Karazina. Seriiia «Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm»*. 2018. Vyp. 8. S. 74–79.
5. Poriachenko L. Vtilennia idei patriotyizmu, heroizmu, nezlamnosti narodu u vzaiemodii rezhysera, aktora, hliadacha. *Tradytiina kultura v umovakh hlobalizatsii: vyklyky viiny* : mater. nauk.-prakt. konf. iz mizhnar. uchastiu, 17–18 cherv. 2022 r. Kharkiv : TOV «Drukarnia Madryd», 2022. S. 156–158.
6. Ryzhak L. Yakym bude maibutnie natsionalnykh kultur u hlobalnu epokhu? *Visnyk Lviv. un-tu. Seriiia filosofski nauky*. 2019. Vyp. 24. S. 28–35.
7. Roman N. M. Ukrainiska narodna ihrashka yak talisman, amulet ta oberih v umovakh viiny. *Tradytiina kultura v umovakh hlobalizatsii: vyklyky viiny* : materialy. nauk.-prakt. konf. iz mizhnar. uchastiu, 17–18 cherv. 2022 r. Kharkiv : TOV «Drukarnia Madryd», 2022. S. 166–168.
8. Sorochuk L. Rol natsionalnoi kultury u dekonfliktyzatsii ukrainstva. *Ukrainoznavchyi alm.* 2020. Vyp. 27. S. 129–133.
9. Fesenko H. H. Istorychni proiekti shchodo kultury pamiati: dyskurs tsyfrovizatsii. *Tradytiina kultura v umovakh hlobalizatsii: vyklyky viiny* : mater. nauk.-prakt. konf. iz mizhnar. uchastiu, 17–18 cherv. 2022 r. Kharkiv : TOV «Drukarnia Madryd», 2022. S. 220–224.
10. Khan M. A. The role of national cultures in shaping the corporate management cultures: a four countries theoretical analysis. *Journal of Eastern European and Central Asian Research*. 2018. Vol. 5, iss. 2. P. 197–208.
11. Messner W. Effects of national culture on the extent of panic buying during the COVID-19 outbreak. *Journal of International Consumer Marketing*. 2021. Vol. 34, iss. 3. P. 235–254.

UDC 477.329.11

**NATIONAL CULTURE IN THE CONDITIONS OF GLOBAL CHALLENGES
AND CULTURAL INTERACTION OF PEOPLES**

Adriana DEMKOVETS – Bachelor's degree holder, specialty 028 «Management of socio-cultural activities»,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

The article explores the theoretical foundations of the place and role of national culture in the context of global challenges and cultural interaction of peoples, emphasizing its functions as a protective mechanism of identity, a tool of tolerance, and an adaptive resource to counter homogenization through hybrid forms and digitalization. The author analyzes the impact of globalization on traditions as a factor of transformations, the role of culture in economic processes and corporate management, spiritual protection of the individual and deconfliction through patriotic narratives, symbols as amulets, and prospects for integration into the European discourse, offering recommendations for Ukraine's cultural policy focused on sustainability and dialogue.

Key words: national culture, global challenges, cultural interaction, identity, globalization, deconfliction, digitalization, tolerance, hybrid forms, economic integration.

Стаття отримана 9.09. 2025

Стаття прийнята 25.10. 2025

Стаття опублікована 26.12. 2025

UDC 39; 314.15; 316.344.3

**THE TRANSFORMATION OF NATIONAL IDENTITY OF AZERBAIJANI MIGRANTS IN EUROPE
THROUGH THE PRISM OF CONTEMPORARY GLOBAL CHANGES**

Ruslan Rahimli HILAL – PhD, Associate prof. senior scientific researcher,
Department of Anthropology of the Institute of Archeology and Anthropology of ANAS
<https://orcid.org/0000-0001-7292-5879>

DOI

rus_rahimli@yahoo.comdoi

In the era of contemporary global transformations, international migration has become a significant factor influencing the reconstruction of national identities. Globalization, transnational mobility, digitalization, and multicultural social structures have profoundly reshaped the ways in which migrant communities perceive and express their national belonging [2]. In this context, Azerbaijani migrants living in Europe represent an important case for examining the transformation of national identity under modern global conditions. This study aims to analyze the transformation of national identity among Azerbaijani migrants in Europe through the prism of contemporary global changes. The research focuses on key dimensions of identity transformation, including language use, cultural traditions, religious affiliation, social integration, and transnational connections. By examining both first-generation migrants and subsequent generations born or raised in Europe, the study highlights the emergence of hybrid and dual identity models shaped by interactions between homeland heritage and host-society norms [6]. The findings indicate that migration does not lead to the erosion of Azerbaijani national identity but rather to its reconfiguration within a multicultural European context. While first-generation migrants tend to maintain a strong emotional and cultural connection to their homeland, younger generations display a more selective and symbolic attachment to national identity. Language shift, changing family structures, and exposure to European individualistic values contribute to this transformation, while diaspora organizations and digital communication platforms play a crucial role in preserving collective memory and cultural continuity [4], [7]. The study also emphasizes the importance of transnational practices, such as maintaining social, *Introduction.* With the beginning of the twenty-first century, globalization, transnationalism, the rapid development of information technologies, and the intensification of international migration have made it necessary to reconsider the concept of national identity in new contexts [2], [10]. In the modern era, national identity is no longer a static category based solely on ethnic affiliation or historical memory, but rather a dynamic structure that continuously changes under the interaction of social, cultural, political, and economic factors [1], [11]. Migration, in particular, serves as one of the main catalysts in the formation and transformation of both individual and collective identities and directly impacts the social structure of societies [3].

The phenomenon of migration represents not only a geographical relocation but also a process of cultural adaptation, social integration, and identity negotiation. In the new social environment, migrants attempt, on the one hand, to adapt to the normative and institutional frameworks of the host society, while on the other hand they develop various strategies to preserve their national and cultural values. This process leads to the reassessment of national identity and the emergence of multilayered identity models that are often shaped within transnational social fields [5]. Europe functions as a significant social space where migrant identities are